

Høringsinstanser i henhold til liste

Vår dato: 02.11.2021
Vår referanse: 21/38064- 4
Deres dato:
Deres referanse:

Høring av forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr gjeldende f.o.m. 1.1.2022

1. Bakgrunn og frist for høringsinnspill

Landbruksdirektoratet sender med dette forslag til ny forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr av storfe, sau, geit og gris, gjeldende fra 1. januar 2022, på høring.

Landbruksdirektoratet har utarbeidet forslag til nye satser for tilskudd til frakt av slaktedyr av storfe, sau, geit og gris fra produsent til nærmeste aktuelle slakteri, samt til mobilt slakteri for frakt av slakteriet til produsent. Slakteriene må være godkjent av Mattilsynet. Dette er gjort med bakgrunn i forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren §§ 4 og 8, samt teknisk jordbruksavtale 2021-2022.

Endringer i jordbruksavtalen

Som følge av endringer som kom inn i teknisk jordbruksavtale i 2021, skal satsene som fastsettes i forskriften i utgangspunktet gjelde for tre år av gangen. Dersom rammene som avtales i jordbruksoppjøret i 2022 eller 2023 - sammenholdt med prognosene for leveransekvanta og -mønster de enkelte årene tilsier en endring i satsene, kan Landbruksdirektoratet justere alle satsene med en lik prosent. Slik justering krever ikke høring selv om Landbruksdirektoratet vil måtte fastsette ny forskrift ettersom dette vil være en nødvendig følge av rammen og/eller prognosene. Høringen her gjelder således satsene og grunnlaget for satsene for alle tre årene i perioden 2022 – 2024.

En annen endring er at anleggsstrukturen det tas utgangspunkt i ved beregningen av satsene for frakttilskuddet skal ligge fast i seks år av gangen. Det betyr at direktoratet bare skal ta hensyn til endringer i anleggsstrukturen annen hver gang vi foretar nye beregninger av satsene (ut over lik prosentvis justering). Forslaget som her sendes på høring er basert på en total ny beregning der vi også har tatt hensyn til strukturendringer som har skjedd det siste året. Neste gang direktoratet tar hensyn til strukturendringer vil dermed være når vi skal beregne satser for perioden 2028 – 2030.

Bakgrunnen for disse, allerede vedtatte, endringene er at arbeidet med å beregne nye satser er ressurskrevende for Landbruksdirektoratet og at variasjonen i satsberegningen fra ett år til et annet vanligvis er liten.

Om parameterne til grunn for satsberegningen

Etter evalueringen av fraktordningen i 2020, er det ikke foretatt endringer av selve beregningsmodellen. Satser for 2022 - 2024 er derfor beregnet etter samme modell som tidligere.

I forkant av denne høringen ba Landbruksdirektoratet Nortura og KLF om innspill på parameterne. Vi har fått innspill fra Nortura om at kjørekostnaden bør økes, da gjennomsnittlig transportkonstad har økt med 1 kr/km pga. økte drivstoffpriser de siste 12 månedene.

Vi har også mottatt innspill fra KLF der de peker på at det må tas hensyn til vedtatte og delvis iverksatte strukturendringer i Nortura sine slaktelinjer. De mener også at begrensningen på 10 000 kroner per lass for små slakterier må justeres opp. Losse- og vaskekostnaden må også justeres opp. I tillegg ba KLF om at direktoratet må gjøre en vurdering av samlasting da dette fører til færre stopp i forhold til modellens beregning.

Landbruksdirektoratet har vurdert disse innspillene. Losse-/vaskekostnad, kjørekostnad og stopp-/opplastingskostnad er justert i tråd med konsumprisindeksen siste år ved beregningen av satsene som vi nå sender på høring.

Vi har ikke noe system som fanger opp hvor og når samlasting foregår. Vi har derfor foreløpig ingen mulighet til å ta hensyn til dette i selve modellen for beregningen av satser. Dette innebærer dessuten en større omlegging som måtte ha vært utredet nærmere før den eventuelt kunne gjennomføres. Dette er derfor ikke tema for denne høringen.

Begrensningen på 10 000 kroner per lass for små slakterier er i forslaget som sendes på høring hevet til 15 000 kroner per lass. 50 prosent økning kan muligens virke mye, men i realiteten gir dette bare små utslag ved beregningen av hver enkelt sats fordi det er så lite kvantum endringen gjelder for.

Når det gjelder innspillet om planlagte strukturendringer hos slakteriene, legger vi til grunn at planlagte strukturendringer først kan hensyntas i satsberegningen når slakteriet har sluttet eller startet slaktingen på det aktuelle slakteriet/slaktelinjen. Dette vil bli nærmere gjort rede for i rundskriv for 2022.

Frist for høringsinnspill

Høringsfristen er ifølge Utredningsinstruksen kap. 3-3, minimum seks uker. **Vi ber om at eventuelle høringsuttalelser blir sendt til Landbruksdirektoratet innen 14. desember 2021.**

2. Endringer

Forskriften erstatter forskrift FOR-2020-12-21-3096 «Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr».

Vi foreslår endringer i satsene i dagens forskrift §§ 3, 4 og 5. Dette som følge av endringer i fastsatte gjennomsnittssatser fra 2021 til satsene for perioden 2022-2024, prognoseendringer, samt endringer i leveransmønster og parametere.

Landbruksdirektoratet foreslår et nytt innhold i § 6 som erstatter dagens ikrafttredelsesbestemmelse. Små slakterier er ifølge § 2 et slakteri som har slaktet mindre enn 1 500 tonn storfe, småfe og gris i løpet av året. Vi har fått spørsmål om hva som skjer dersom et lite slakteri, øker produksjonen slik at den overstiger 1 500 tonn i løpet av kalenderåret.

Vi foreslår at i slike tilfeller kan slakteriet velge om det ønsker å gå over til å få tilskudd beregnet etter de fastsatte kommunesatsene i § 5 eller om de ønsker å fortsette å få tilskudd beregnet på grunnlag av satsene som er spesielt fastsatt for dem som lite slakteri i § 3 ut året. Hvis slakteriet ønsker å gå over til kommunesatser må det sende søknad om dette til Landbruksdirektoratet.

3. De enkelte bestemmelsene i forskriften

3.1 Formål - § 1

Vi foreslår å videreføre formålsbestemmelsen fra gjeldende forskrift.

Hovedformålet med frakttilskuddene er å virke utjevne på pris til produsent og forbruker. Tilskuddet utjevner prisen ved å redusere kostnadene ved frakt av slaktedyr av storfe, småfe og gris fra foretak som er plassert langt unna nærmeste slakteri og kostnadene ved frakt av mobilt slakteri til foretak.

3.2 Definisjoner - § 2

Vi foreslår videreføring av definisjonene fra gjeldende forskrift, men har fjernet definisjonen av referanseperiode da dette begrepet ikke forekommer i forskriften.

Referanseperioden for fastsetting av satsene for 2022 - 2024 blir perioden 1. juli 2020–30. juni 2021, dvs. etter samme modell som for 2021. Dette innebærer at hentemønsteret for slakt levert i denne perioden legges til grunn når det blir beregnet en «teknisk fraktkostnad» for disse årene. Dette bidrar til at beregningen ikke påvirkes av eventuelle tilfeldige variasjoner mellom månedene i høysesongen på høsten.

Rene nødslakterier sees på som en del av bedriftens ordinære slakterivirksomhet, da de ikke kan motta levende dyr og heller ikke er godkjent for dette. Dersom slakteriet ikke driver ordinær slakting i tillegg til nødslakting, vil nødslakteriet få kommunesatser som et stort slakteri, bortsett fra at det ikke får nullsone.

3.3 Beregning av tilskuddssatser til slakterier - §§ 3, 4 og 5

Vi foreslår ingen endring i hvordan satsene blir beregnet sammenlignet med 2021. Satsene blir likevel endret som følge av endring i prognosert hentemønster, oppdaterte ferge- og bomavgifter, endring i parametere som beskrevet i punkt 1 over, og økning i gjennomsnittssats for de ulike dyreslagene. Satsene beregnes på følgende måte:

I jordbruksavtalen for det enkelte år fastsettes det en gjennomsnittssats per dyreslag. Gjennomsnittssatsene for perioden 2022-2024 framkommer av tabell 6.15 i Teknisk jordbruksavtale 2021 – 2022. Disse gjennomsnittssatsene multiplisert med prognosert volum for 2022 (per september 2021) gir totalt beløp lik 154,8 mill. kroner for 2022. Samlet utbetaling kan bli større eller mindre dersom fraktet kvantum i 2022 ikke blir som det er prognosert.

Det blir beregnet en «teknisk fraktkostnad» basert på definerte kostnadsparametere for å beregne satsene for frakttilskudd. Den tekniske fraktkostnaden skal i størst mulig grad representere kostnaden med å frakte et dyrelass fra kommunesenteret i den kommunen jordbruksforetaket holder til, og til nærmeste store slakteri. For de enkelte små slakteriene beregnes kostnaden med å frakte et dyrelass fra kommunesenteret i den kommunen jordbruksforetaket er lokalisert og til det lille slakteriet.

For å beregne teknisk fraktkostnad, må vi legge inn ulike parametere/forutsetninger i beregningen. Kostnader for frakt på mindre enn 50 km (nullsonen) rundt store slakterier blir ikke tatt med i beregningen av teknisk fraktkostnad. Vi har som nevnt fått innspill fra KLF og Nortura på parameterne i forkant av høringen, og for 2022 foreslår Landbruksdirektoratet følgende parametere:

- I vedlagte forslag til satser har vi tatt utgangspunkt i hentemønsteret i perioden juli 2020 – juni 2021, og justert for prognosert endring i 2022. Prognoseendring fra 2021 til 2022 som er lagt til grunn for hvert dyreslag er: Storfe; +2,9 prosent, småfe; -0,7 prosent og gris; -0,1 prosent. Disse tallene er hentet fra «Markedsprognose kjøtt og egg pr. september 2021» (Totalmarked kjøtt og egg).
- Lasstørrelse foreslås uendret og utgjør: Storfe; 14 dyr, småfe; 140 dyr og gris; 90 dyr.
- Fyllingsgrad foreslås holdt uendret per lass: 90 prosent for alle dyreslag i hele landet.
- Opplastingskostnad per stopp foreslås endret og utgjør: Storfe; 540 kroner, småfe; 495 kroner og gris; 405 kroner.
- Losse- og vaskekostnad foreslås endret fra 800 kroner per lass uansett dyreslag til 830 kroner.
- Kjørekostnad (transportkostnad der både faste, variable og lønnskostnader inngår) foreslås endret fra 30,22 kroner per km til 31,46 kroner per km.
- Til grunn for beregning av avstand, benytter vi fortsatt korteste helårsvei fra kommunesenter til nærmeste slakteri som slakter det aktuelle dyreslaget.
- De små slakteriene får beregnet en gjennomsnittssats for alle leveranser, dvs. at det ikke er nullsone rundt de små slakteriene, slik det er for de store. For ikke å stimulere til veldig lang transport, er det fastsatt en maksimal kjøre- og opplastningskostnad per lass. For 2021 var denne 10 000 kroner. Hvis kostnadene ved en transport overstiger makskostnaden, så er det denne og ikke de faktiske kostnadene, som legges til grunn når man beregner satsene. Som følge av innspillet fra KLF omtalt i punkt 1. foran har direktoratet oppjustert maksimalkostnaden til 15 000 kroner ved beregningen av satsene som nå sendes på høring.
- Fergekostnad: Det kan være flere ferger per rute. Vi har oppdatert billettprisene og bruker priser for bil over 12 meter. Landbruksdirektoratet har hentet inn oppdatert informasjon om strekningsdetaljer, veibommer og fergestrekninger fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Aktuelle fergestrekninger er lagt inn med oppdaterte satser.
- Bomavgifter: Det kan være flere bomber per rute. Vi har oppdatert prisene for stor bil.

Siden summen av teknisk fraktkostnad for hele landet er ulik det totale prognoserte beløpet (154,8 mill. kroner), har vi justert alle gjennomsnittssatsene prosentvis slik at totalsummen blir lik totalbeløpet.

Frakttilskudd til mobile slakterier beregnes som et gjennomsnitt av satsene for små slakterier.

Fra 2022 foreslår vi at små gårdsslakterier som kun slakter egne dyr, også skal få beregnet satser på samme måte som for andre små slakterier, det vil si med utgangspunktet i avstanden fra kommunesenteret til slakteriet. Vi mener forslaget vil gi en mer enhetlig håndtering av de små slakteriene der enkelte bare slakter egne dyr, mens noen slakterier både slakter egne dyr og kjøper slaktedyr av andre produsenter.

Dersom det i den tekniske satsberegningen i vårt fagsystem blir beregnet en urimelig høy sats for en kommune fordi det ble levert få dyr til slakt derfra i referanseperioden, har direktoratet justert forslaget til sats etter skjønn. Satsene kan også bli justert etter skjønn for

små slakterier. Antall dyr er da sett i sammenheng med lasstørrelsen for dyreslaget og hvordan satsene er i forhold til nærliggende kommuner eller lite slakteri.

Endrede forutsetninger kan påvirke de beregnede satsene for neste år. Dette kan f.eks. være endrede prognoser for 2022 fra Totalmarked for kjøtt. Landbruksdirektoratet ser imidlertid ikke for seg å endre satsene etter høringen som følge av endringer i prognosene, med mindre det blir store endringer.

3.4 Søknad om kommunesatser - § 6

Vi foreslår en forskriftsfesting av praksis knyttet til tilfeller der små slakterier vokser og ut fra definisjonene i forskriften går over til å bli et stort slakteri. Dersom et lite slakteri etter hvert slakter mer enn 1500 tonn i løpet av et år, foreslår vi at det vil kunne gå over til å få kommunesatser, men at slakteriet må sende en søknad om dette.

3.5 Ikrafttredelse - § 7

Landbruksdirektoratet tar sikte på å fastsette ny forskrift innen utgangen av desember. Forskriften skal tre i kraft fra og med 1. januar 2022. Fra samme dato oppheves FOR-2021-12-21-3096 «Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr».

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Patricia Hofmo Risopatron
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Høringsinstanser i henhold til liste

Kopi til:
Landbruks- og matdepartementet

Vedlegg:
Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr
Liste over høringsinstanser